

Protokół
z posiedzenia Zespołu problemowego ds. ubezpieczeń społecznych działającego
w ramach Rady Dialogu Społecznego z dnia 12 września 2018 r.

Miejsce posiedzenia: Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog” w Warszawie, sala „A”.

Posiedzeniu przewodniczył: Wojciech Nagel BCC w zastępstwie Jana Klimka ZRP

W spotkaniu uczestniczyli członkowie Zespołu, zaproszeni goście oraz Marcin Zieleniecki Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej; Dariusz Mińkowski Zastępca Głównego Inspektora Pracy.

Porządek obrad obejmował:

1. Dyskusję dot. *Przeglądu systemu emerytalnego - wypracowanie rekomendacji.*
Punkt wynikający z realizacji programu prac Rady Dialogu Społecznego na 2018 r.
2. Dyskusję w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach pomostowych oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy- projekt OPZZ.
3. Sprawy różne.

Ad.1

Wojciech Nagel BCC przywitał członków Zespołu, zaproszonych gości i przeszedł do omawiania punktu 1 porządku obrad.

Marcin Zieleniecki Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przedstawił prezentację dot. przeglądu emerytalnego, *załącznik nr 1 do protokołu.*

Andrzej Radzikowski OPZZ powiedział, że jako organizacja proponują dyskusję dot. mechanizmu, który ograniczy szybki spadek emerytury w stosunku do ostatnio pobieranego

wynagrodzenia. Poza tym wszystkie dochody z pracy powinny być uwzględnione w systemie opodatkowania (ozusowania), bo nie rodzaj umowy o pracę powinien decydować o wysokości składki na ubezpieczenia społeczne. Zaznaczył, że dopuszczają możliwość wyłączeń, ale bardziej związanych z rodzajem wykonywanej pracy niż z rodzajem zawartej umowy. Dodatkowo wskazał możliwość zwiększenia emerytury jednego współmałżonków (wzrost o 25%). Wprowadzenie zasady niewygasania emerytur pomostowych. Wprowadzenie możliwości korzystania z prawa do emerytury po przepracowaniu odpowiednio długiego okresu składkowego.

Jeremi Mordasewicz Konfederacja Lewiatan przedstawił siedem postulatów. Po pierwsze, proponują powrót do kwestii wieku emerytalnego, stopniowo podnosząc wiek emerytalny kobiet, aż zrówna się z wiekiem emerytalnym mężczyzn. Dostosować podnoszenie wieku emerytalnego do wydłużania się życia. Po drugie, system powinien być powszechny. Zachowanie fundamentalnej zasady, że wysokość emerytury zależy od wysokości zgromadzonych na indywidualnym koncie składek i dalszego oczekiwanego czasu życia. Po trzecie, w przypadku osób prowadzących własną działalność gospodarczą, zastąpienie składki zryczałtowanej składką proporcjonalną do dochodu wymaga rozdzielnia dochodów przedsiębiorców z pracy wykonywanej osobiście i inwestycji kapitałowych. Po czwarte, ujednoczenie zasad ubezpieczenia emerytalnego dochodów z pracy niezależnie od formy świadczenia. Po piąte, wskazał nieracjonalność zniesienia limitów składek na ubezpieczenie emerytalne od 1 stycznia 2019 r. Punkt szósty, przedłużenie funkcjonowania emerytur pomostowych, można rozważać, ale pod warunkiem objęcia ich zasadą, że wysokość emerytury zależy od zgromadzonych składek i czasu jej pobierania. Punkt siódmy, waloryzacja emerytur mogłaby w większym stopniu uwzględniać zmiany płac, ale pod warunkiem urealnienia tablic trwania życia.

Bogdan Kubiak NSZZ „Solidarność” do tematów do dyskusji zgłosił projekt NSZZ „Solidarność” ustawy uszczelniający system wpływów po stronie przychodowej do ZUS. Dodatkowo wskazał na potrzebę dyskusji dot. grupy osób pozbawionej możliwości podlegania ubezpieczeniom emerytalnym tj. osoby pobierające zasiłek przed emerytalny. Jednocześnie wskazał temat minimalnych okresów uprawniających do otrzymania świadczenia emerytalnego. Postulat systematycznego badania stanu zdrowia ubezpieczonych. Art. 53 ustawy o emeryturach pomostowych, właściwy Minister ds. pracy przygotowuje strategię sektorową dot. wspierania zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób wykonujących

przez co najmniej 15 lat prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, którym nie przysługuje prawo do emerytury pomostowej- do dnia dzisiejszego taki przegląd nie został przygotowany. Dodatkową kwestią do dyskusji jest temat łączenia pracy i pobierania emerytury.

Wojciech Nagel BCC odniósł się do propozycji OPZZ. Od wielu lat badając systemy emerytalne w krajach OECD nie znalazł przykładu gdzie w systemie zdefiniowanej składki w której wysokość emerytury zależy od zgromadzonego kapitału można było by zakotwiczyć stopę zastąpienia w stosunku do ostatniej wypłaty. Wynika to z wprowadzonej zasady zdefiniowanej składki (DC), gdzie świadczenie jest wynikiem zgromadzonych składek emerytalnych. Zaproponował, aby do tematów do dyskusji włączyć kwestię, dalszych losów OFE, oraz PPE, indywidualne konta zabezpieczenia emerytalnego (IZE i IKE), jako komponentów dot. tzw. III filara emerytalnego.

Elżbieta Ostrowska Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów odniosła się do obecnie funkcjonującego mechanizmu waloryzacji świadczeń. Corocznie mechanizm przewidziany ustawą był korygowany w zależności od aktualnej sytuacji, wskaźników inflacji. Mechanizm powinien ulec korekcie.

Waldemar Lutkowski FZZ zaproponował, aby wskazać zasięg czasowy i tematy priorytetowe do dyskusji. Zaproponował włączenie do dyskusji w szczególności w sprawie nabycia prawa do wcześniejszej emerytury, Ministerstwo Sprawiedliwości i ZUS.

Bogdan Grzybowski OPZZ odniósł się do zagadnienia, minimalnych okresów uprawniających do otrzymania świadczenia emerytalnego, czyli likwidacja groszowych emerytur. W rekomendacjach strony rządowej wskazano, że kierując się wysokością możliwego do otrzymania przy nowym algorytmie świadczenia należałoby rozważyć okres 15- letni, OPZZ proponuje np. okres 5-letni, należałoby odróżnić prawo do emerytury od statusu emeryta tj. np. prawo do renty rodzinnej. Wskazał, że przed podjęciem ostatecznej decyzji w sprawie likwidacji emerytur groszowych, należałoby przeanalizować sytuację około 80 tys. osób, które pobierają świadczenie poniżej emerytury minimalnej.

Sławomir Łukasiewicz OPZZ przypomniał, że emerytura stażowa jest uzasadniona pod każdym względem, począwszy od ekonomicznego, sprawiedliwego podejścia. Podczas dyskusji dot. przeglądu emerytalnego, należy podjąć również temat emerytur pomostowych.

Ostatecznie uzgodniono, że na kolejnym posiedzeniu Zespołu odbędzie się kontynuacja dyskusji dot. Przeglądu systemu emerytalnego - wypracowanie rekomendacji. Punkt wynikający z realizacji programu prac Rady Dialogu Społecznego na 2018 r.

Ad.2

Andrzej Radzikowski OPZZ przedstawił projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach pomostowych oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy- *załącznik nr 2 do protokołu.*

Dariusz Mińkowski Zastępca Głównego Inspektora Pracy przedstawił opinię do projektu ustawy- *załącznik nr 3 do protokołu.*

Jeremi Mordasewicz Konfederacja Lewiatan przedstawił opinię, która stanowi *załącznik nr 4 do protokołu.*

Wojciech Nagel BCC powiedział, że koncepcja przedstawiona przez J. Mordasewicza jest interesująca i zawiera rozwiązania systemowe. Wskazał na ewentualne skutki w postaci obciążeń dla pracodawców, jeśli rozwiązanie systemowe nie zostanie przyjęte. Przypomniał, że od 2005 r. działał wąski Zespół z zakresu medycyny pracy i on przedstawił, z udziałem CIOP, rozwiązanie kierunkowe do projektu przyjętej następnie ustawy. Wskazał również na inne rozwiązania, które wpływają na zwiększenie kosztów po stronie pracodawców w tym niepewność związaną z tzw. 30- krotnością. Nie wiadomo, jaki będzie dalszy los zaskarżonej ustawy.

Bogdan Kubiak NSZZ "Solidarność" przypomniał o porozumieniu, NSZZ "Solidarność" i rządu AWS, o uprawnieniach do emerytury pomostowej miały decydować obiektywne kryteria medyczne. Pojęcie sztucznej daty granicznej dot. wygasania emerytur pomostowych pojawiło się później, dlatego należy ją usunąć.

Waldemar Lutkowski FZZ jako organizacja stoją na stanowisku, aby usunąć kryterium umowne wygaszenia emerytur pomostowych z uwagi na wiek. Potem należałoby dyskutować nad kolejnymi kwestiami np. sytuacja służb mundurowych. Następnie wskazał art. 4 ust. 7 ustawy o emeryturach pomostowych, który należy zmodyfikować. Propozycja FZZ zostanie przekazana w najbliższym czasie.

Leszek Miętek OPZZ powiedział, że emerytura pomostowa nie jest przywilejem, jest skonfigurowana z obiektywnymi kryteriami medycznymi, aby państwo mogło funkcjonować to muszą być osoby, które wykonują pracę podczas której na organizm ludzki oddziałują szkodliwe czynniki i wpływa to na fakt, że nie są w stanie dotrzymać do powszechnego wieku emerytalnego, stąd mają możliwość skorzystania z emerytury pomostowej o charakterze kapitałowym. Przypomniał, że w Polsce mamy system, który daje pracownikowi możliwość przejścia na emeryturę a nie może być przyczyną do rozwiązania umowy o pracę.

Wojciech Nagel BCC przypomniał prace podzespołu ds. emerytur pomostowych w ramach Zespołu, może ew. byłby czas na wznowienie jego funkcjonowania. Ale to będzie zależeć od partnerów społecznych.

Jeremi Mordasewicz Konfederacja Lewiatan powiedział, że nie jest możliwe wygaszenie emerytur pomostowych a w dalszej kolejności dyskusja nad kolejnymi zaproponowanymi rozwiązaniami przez m.in. pogłębienie nierówności systemu. Porozumienie musi być pakietowe. Odnosił się także do sytuacji kobiet, górników, zrównoważenia funduszu emerytur pomostowych w długim okresie.

Sławomir Łukasiewicz OPZZ odniósł się do obowiązku pracodawcy odprowadzania 1,5 proc. pensji za każdego zatrudnionego w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz zbilansowania funduszu emerytur pomostowych.

Dariusz Mińkowski Zastępca Głównego Inspektora Pracy nawiązując do uzasadnienia do projektu ustawy powiedział, że dodatkowe czynności nałożone na PIP generują koszty pośrednie i bezpośrednie.

Andrzej Radzikowski powiedział, że z perspektywy OPZZ jako wnioskodawcy najistotniejszy jest punkt projektu, który mówi o zniesieniu daty granicznej 1 stycznia 1999 r.

Sprawy, które były poruszane przez PIP mogą być rozpatrzone w dalszej kolejności. Dodał, że nie zmieniają katalogu stanowisk a jedynie wnioskuje o wprowadzenie zasady równości. Jeżeli dwóch pracowników pracuje obok siebie w tych samych warunkach to znaczy, że powinni mieć te same prawa. Jednocześnie powiedział, że praca w szczególnych warunkach i o szczególnym charakterze są to prace, które wiążą się z pewnymi zagrożeniami, ale są także istotne dla całego państwa i społeczeństwa. Bezpieczeństwo systemu emerytalnego, jest ważne, ale nie do końca zgadza się ze stwierdzeniem, że system emerytalny ma się bilansować, jest częścią polityki socjalnej państwa.

Marcin Zieleniecki Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej odniósł się do elementu projektu, który miałby zmierzać do rezygnacji z wygasającego charakteru emerytur pomostowych, powiedział, że jest to postulat, który dotyka założeń całego systemu ubezpieczeń społecznych. Wiek emerytalny niezależnie od poziomu jest jeden dla wszystkich ubezpieczonych. Gdyby rozważać realizację tego postulatu to by oznaczało powrót do rozwiązań przez 1 stycznia 1999 r. Odniósł się do składki na fundusz emerytur pomostowych i prognozy przychodów i wydatków funduszu emerytur pomostowych (prezentacja- załącznik nr 1 do protokołu) oraz podmiotu, który stwierdza czy dana praca jest wykonywana w szczególnych warunkach, kompetencji ZUS oraz PIP.

Uzgodniono, że kolejne posiedzenie Zespołu odbędzie się 27 września 2018 r. o godz. 10, proponowany porządek obrad będzie następujący:

1. Kontynuacja dyskusji dot. *Przeglądu systemu emerytalnego - wypracowanie rekomendacji*. Punkt wynikający z realizacji programu prac Rady Dialogu Społecznego na 2018 r.
2. Kontynuacja dyskusji w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach pomostowych oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy- projekt OPZZ.
3. Sprawy różne.

Wobec wyczerpania tematu będącego przedmiotem obrad posiedzenia Wojciech Nagel zamknął posiedzenie Zespołu

Wojciech Nagel

Przewodniczący obradom Zespołu

*Sporządziła
Magdalena Gryciuk
Biuro Rady Dialogu Społecznego*

